

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 350.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e99766/facsimile.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Saad: Jeg maa tillade mig at stille et Par Spørgsmaal til den Depu- terede, som villy haad tale, nemlig til den 4de Depu- terede for Kjøbenhavn, der saavel jeg har forhaad ham, menne, at man skulde have vidst: 4. Hvad Samfundsmæssigt forinden man kunde blive Embetsmand; er det ikke rigtig?

Spørgsmaal: Nej. **Saad:** I saa Tilfælde har jeg naget Hvil, og dette Spørgs- maal gjælder altsaa ikke. Mit andet Spørgsmaal er til en anden avel Depu- teret for Kjøbenhavn, der har forhaad mig, at man skulde være grundtyg til at blive Embetsmand, saa at altsaa Ingen kan blive dette, med mindre han er over 61 Taamer. Dette kan dog umuligt være hans Mening, og jeg tillader mig derfor at opfordre ham til at forklare sig noget nærmere derved.

Saad: Ja det har jeg vistelig ment; men jeg har derhos forbeholdt mig efter en uulese Dørrivelse af de ferte Diskussions nærmere at behandle, hvorved jeg maatte finde det brugstømsdygtigt at stille et saadant Aendement. Det forekommer mig nemlig, at de der have Uthensmaal, eller en eller anden Svagheit, hvorfor de blive fritagne, hermed vilde faae en fortrinlig Udgang til Embeder fremfor dem, der maae bære Bærnebyrden og vore derved Ly imod Hjenden, og det findes mig derfor ikke at være ubilligt, at man som et æqui- valent herfor, forbeholdt disse Status Embder.

Spørgsmaal: Jeg har antaget, at det i ethvert Til- fælde ikke er dem, der ere under 61 Taamer, hvoreil den arede La- ders Aendement sigter; thi ogsaa disse vilde blive medtagne til Krigs- tjeneste under den saadane Trainfuststøffe, men derimod dem, som omhaadtes i § 14, og som erklæret altsed afsløret til al Krigs- tjeneste.

Saad: Embetsmandene burde dog i alle Tilfælde være fris- tagne for Forsigtigheden efter § 32 og alene ved visse Krigstjeneste; thi at bringe til Opkastelse eller Sligt, synes det mig dog, at Em- betsmand burde være frit for.

Saadmand: Derfor Ingen flere maatte ønske Detet, ere alts- aa Forhandlingerne om § 6 sluttede. Jeg havde haadet, at vi idag skulde være blevet færdige med det 1ste Capitel af Udsætt; men jeg frygte for at det vil medtage af for megen Tid, da jeg antager, at der er flere, der ønske at yttre sig over § 7. Jeg tror derfor, at det er rigtigst at ende Forhandlingerne for idag.

Den arede Rigsdagsmand for Skodning har ønsket at yttre nogle Ord til Forsamlingen.

Udvg: Med den arede Foramlings Tilfaldelse skal jeg saage mig den fritid at gjere en almindelig Bemærkning. Det forekommer mig, at de sidste Dage Naaligen have vist, at vore Forhandlingers Inddeling i en foreløbig Behandling uden Afstemning og en endelig Behandling med Afstemning, er en uheldig Art fra de henfærdede Previdentialhaandter, som vi have medtaget, fordi man ikke har været opmærksom nok paa den Hensigt, der er mellem dem og nærværende Forsamling. I Previdentialhaandterne foresom Sagerne til Forhand- ling, uden at være færdige eller gennemgaaede af andre Medlem- mer end de respective Comiteers, og disse vare valgte iblandt. Der var derfor en Fare, det vil sige, en orienterende og oplysende For- handling nødvendig eller i alt Fald gavnlig, inden man freed til endelig Afgjærelse. Her derimod ere alle de hidtil forelagte Sager først for- haadte i Udvalgene, hvor ethvert Medlem af Foramlingen har haft mere end tilstrækkelig Frihed til at sætte sig ind i dem og medtage Beklæring af de Sagfærdige. Her er Comiteernes Valg Resultatet af Udvalgenes Forhandling; man kan altsaa i en ganske anden Grad stole paa, at der er valgt rigtigst, og at Comiteerne frem- lægge rigtigste, velbegrundede Indstillinger. Previdentialhaandterne være derimod kun raadgivende Foramlingsret. Derved ønske præcise For- maad til at lyde en Samværdighed, der kunde tjene Privatmand til politisk Verden og gjere Lovfærdens Stof til vidtloftige Rettoeringer. Afstemningen og dens Udsald var dem temmelig ligegyldigt; foreløbig og endelig Behandling vare eminent lige vigtige. Det som kun an- paa, at Individerne fik indtalt sig; thi de maatte alle betragte sig som

Underlapper, der vare bestemt til at frelles og afsløret paa Gene- ralprocureurens dialektiske Kunst. Nærværende Foramlings har derimod en besluttende, en langværende Myndighed; derom, holder jeg mig for- visst, er, trods Alt, hvad der fra en vid Side er bemærket derimod, saavel Regjeringen som Foramlingsens flere Majoritet fuldstømmen enig. Kongen skal vel indvillige vore Beslutninger og han kan, om han vil, forsløse dem, men han kan ikke gjere dem om, han kan ikke forandre ved dem. Det er her ganske ligegyldigt, om Majoriteten er her eller alle, om Foramlingsens Retstilstand behøve sig paa den ene eller den anden Side ved Afstemningerne. Den endelige tagne Beslutning er en Kædetgjerning, en Handling, som Kongen vel ved en anden Handling kan sætte ud af Kraft; men som, hvis denne kongelige Handling ikke paafølger, saaledes som den engang foreligger, bliver gyldig og gjældende Ven. Her maa derfor bade Foramlingsens og Publicums hele Interesse vende sig imod den endelige Forhandling. Da gjælder det først at prøve Kræfterne og haade Generne, thi da er der først noget at vinde. Da gjælder det først at udsale hvad der kan gjere Indtryk, og at flere eller færre Meningerne for at komme til at indvillige paa Beslutningerne. Den foreløbige Behandling uden Afstemning, uden Resultater, forholder sig her til den endelige som en Dyrskudsmanøvre til et visstlignende Skiltog; der skulde nok, at man Ingen betyder sig deraf, thi Gælder ved, det er med løst Krudt. De meest indtrængende Taler ere saagodtsom faldte, thi Deltidstet, da de skulde virke, er endnu ikke kommet; vil man ene nogen Ind- velselse paa Beslutningen, saa maa man gjentage dem ved den endelige Behandling, og man kan dog ikke antage vort Bæger for saa langsomt eller først, at vi skulde behøve at høre to Gange og at læse to Gange hvad der skal finde Indgang hos os.

Da vor Forretningsorden imidlertid maatte ikke her undersøgt flere nye Forandringer, saa at vi altsaa behøve den anordnede Ind- deling af Forhandlingerne, saa forekommer det mig, at vi indvillige burde bestrebe os for at indbringe og forferte den foreløbige Be- handling saa meget som muligt. Jeg mener, at den vissest kan burde behøve det, at Comiteen gjenom dens Ordreer og øvrige Medlemmer motiverede og forklarede sine Indstillinger, at man fore- spurgte sig hos dem og andre Sagfærdige om de uflare, ikke tilstræk- keligt oplyste Punkter, og endelig at man anmodede de Aendementet, man i Genhold heril agtede at stille ved den endelige Behandling, men at man derimod opstode af egentlig Meningsudværling og Me- ningstømp til benne. Jeg formoder vel, at man maatte vil gjere mig den Indvending, at ved den endelige Forhandling tør hver kun tale en Gang, og at dette ofte ikke er tilstrækkeligt; men en Gang, det vil da sige en Gang om hver Paragraph, og jeg behøve Dem de- tankt, at dersom hvert Medlem vil besætte denne Ret, og altsaa 150 tale hver 58 Gange om Bærnepligtloven og 80 Gange om Grundloven, saa vilde vi ikke blive færdige med blotte to Uge for hen- imod næste Aual. Jeg tror overhovedet, at man i et Parlament bør undes med at tale en Gang om den foreliggende Gjenstand. Vi haave her jo ikke som blotte Repræsentanter for vore individuelle An- sættelse, men for at repræsentere den offentlige Menings forskellige Fractioner. Har man en ganske ensfaldende Mening, saa er det i Regelen allerede formaget, om man taler en Gang. Bliver man uafstemt eller modsigt, saa maa man altid kunne stole paa at finde Forklæring og Forfar hos en eller anden af sine Meningsfæller,

(Fortæller.)

Stemtal:

3 Nr. 73, Sp. 556, Lin. 12 f. n.	„og en bestemt dem her haadteret“	lest
74.	565.	3 f. n.
75.	567.	23 f. n.
76.	570.	10 f. n.